

THƯ VIỆN
ĐHSP ĐÀ NẴNG

895.922134

BU-H

GT.055660

H
VIỆT NAM 1965 - 1975

khuôn mặt cái tôi trữ tình

vb

Bùi Bích Hạnh

thơ trẻ Việt Nam 1965 - 1975
khuôn mặt cái tôi trữ tình

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HỌC

Mục lục

Tựa	
<i>Từ cái tôi</i>	10
<i>... đến cái tôi trữ tình</i>	20
<i>Cái tôi trữ tình - hiện thân của tình chủ thể</i>	29
Song trùng tự bộc lộ/ đối thoại	
Cái tôi - thế giới nghệ thuật hóa thân	
<i>Thơ trẻ 1965 - 1975 nhìn từ yếu tình động</i>	
<i>của cái tôi trữ tình</i>	40
Từ khuôn mặt thơ 1945 - 1954	
... đến khuôn mặt tự vấn 1955 - 1964	
Thơ 1965 - 1975, một khuôn mặt khác	
NHỮNG KHUÔN MẶT PHỨC HỢP	
<i>Cái tôi trữ tình mang cảm quan sử thi</i>	79
Cái nhìn ngưỡng vọng	
Chân dung sứ mệnh tự họa	
Thâm thía nỗi đau chiến tranh	
Ấn nhường riêng - chung	
<i>Cái tôi trữ tình mang tâm thức hiện sinh</i>	174
Con người phản kháng và mặc cảm ruộng bỏ	
Tâm thức/ ấn ức âu lo	

LỜI VIẾT "LẠ HÓA"
VÀ BẢN TỰ THUẬT HÓA THÂN

<i>Lời chọn thể loại</i>	224
Trường ca - từ cái cao cả đến suy ngẫm riêng tư	
Thơ tự do - hiện thể của linh hồn biến động	
<i>Lời tuyển ngôn ngữ</i>	268
Chất khẩu ngữ - lột tả hiện thực gân guốc	
Yếu tố văn xuôi - hợp dung ngữ điệu đời thường	
<i>Thủ pháp "lạ hóa"</i>	286
Đổi lập - cái nhìn luận giải đa chiều	
Trùng điệp - giải tỏa âm ảnh dồn nén	
<i>Bản tự thuật đa giọng điệu</i>	308
Giọng ngợi ca, hào sảng	
Giọng nồng ấm, yêu tin	
Giọng nghiêm suy, chất vấn	
Giọng âu lo, dự cảm	

Kết

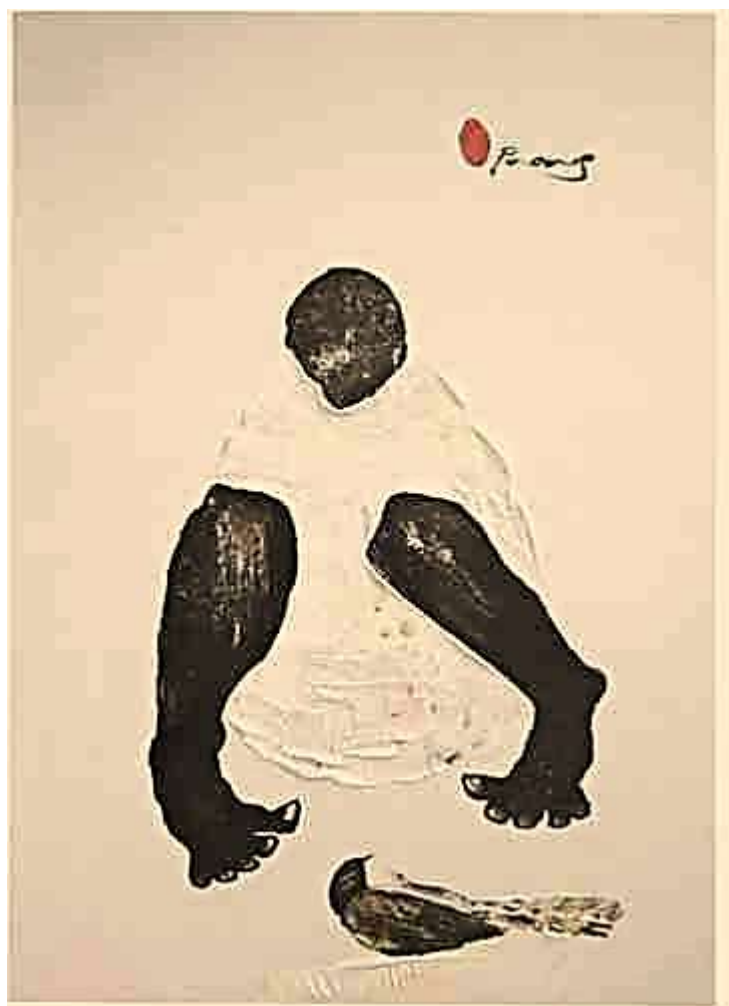
Tựa

Lược đồ lịch sử Việt Nam thời đoạn 1965 - 1975 hẳn lên khuôn mặt chiến tranh đã làm thay đổi “bảng lược đồ văn học Việt Nam”, với những sinh mệnh nghệ thuật đặc biệt. Nếu như tiếng rít găm hải hùng của chiến tranh làm tổn thương đời sống nội cảm con người thì tiếng thơ là *đất cựa mình sấm sịch trong khuya* (Nguyễn Duy), là *cuộc đời như sập sửa đi xa* (Lưu Quang Vũ), là *những vành môi khát sữa, những bước nhò lang thang* (Trần Quang Long), là *những bát cơm không đủ núm lòng* (Trần Phú Nhạc)... Thơ trẻ 1965 - 1975 là hiện tượng văn học mang lại cho thơ Việt Nam 1945 - 1975 những hình hài mới, trước hết nhìn từ cái tôi trữ tình. Nếu quan niệm “văn chương là một tiếng gọi” (J.P. Sartre) thì thơ trẻ 1965 - 1975 là cấu trúc nghệ thuật vẫy gọi.

Sống trong nỗi đau mất mát giằng xé, các nhà thơ khát khao tự họa chân dung thế hệ từ âm bản hiện thực tàn khốc của chiến tranh. Hơn nữa, với cái nhìn “cuộc sống đã mong manh tái nhát trong từng cá thể con

người”, một bộ phận sáng tác thậm chí bóc trần thân phận bị kịch thời chiến. Chính vì vậy, thơ trẻ 1965 - 1975 có thể xem là bản tự thuật đa giọng điệu, làm sinh động diện mạo thơ Việt Nam 1945 - 1975.

Nhìn thơ trẻ 1965 - 1975 qua những khuôn mặt cái tôi trữ tình/ hỗn sắc của thơ trữ tình là neo tiếp cận khai sâu vào bản sắc thi giới. Việc xác định những dạng thức cái tôi trữ tình nhằm khái quát hệ thống quan điểm thẩm mỹ cũng như năng lực chiếm lĩnh hiện thực của người nghệ sĩ; trên cơ sở đó, khẳng định thuộc tính của thơ trẻ giai đoạn này. Đồng thời, đi sâu khám phá dạng thức biểu hiện của cái tôi trữ tình trong xu hướng vận động để thấy rằng chịu sự chi phối của bối cảnh lịch sử, đời sống văn học, lí tưởng thẩm mỹ..., cái tôi trữ tình mang những khuôn mặt riêng. Khảo sát diện mạo cái tôi trữ tình trong thơ trẻ ở cả miền Bắc, vùng giải phóng và vùng tạm chiếm miền Nam, hướng tới luận giải một cách thỏa đáng hơn đặc điểm thơ 1965 - 1975; khôi phục khuôn mặt vốn đa diện của thơ Việt Nam 1945 - 1975.

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HỌC
18 NGUYỄN TRƯỜNG TỌ - BA ĐÌNH - HÀ NỘI
Điện thoại: 04.37161518, Fax: 04.38294781
Website: www.nxbvanhoc.com; www.nxbvanhoc.vn
E-mail: tonghopvanhoc@vnn.vn
* Chi nhánh tại Tp. Hồ Chí Minh
290/20 Nam Kỳ Khởi Nghĩa - Quận 3
Điện thoại: 08.38469858, Fax: 08.38483481
* Văn phòng đại diện tại thành phố Đà Nẵng
344 đường Trưng Nữ Vương, thành phố Đà Nẵng
Điện thoại - Fax: 0511.3888333

Chịu trách nhiệm xuất bản:
NGUYỄN ANH VŨ

Biên tập: PHẠM NGỌC LAN

Thiết kế bìa: LÊ MINH PHONG

Trình bày: NHƯ LOAN

Sửa bản in: NGUYỆT NGA

In 1.000 cuốn, khổ 14,5 x 20,5 cm, tại DNTN In Hà Phát. Số
đăng ký KHXB: 2413-2014/CXB/34-168/VH. Số quyết định
xuất bản: 1932/QĐ-VH cấp ngày 26/12/2014. Mã số ISBN:
978-604-69-3861-3. In xong và nộp lưu chiểu quý I năm 2015.

Tâm thực hiện sinh trong tư duy thơ trẻ 1965 - 1975 là họa đồ của những mất nạ hóa thân, Với "tiếng kêu trâm thông" từ cõi tình thác loạn, Con người hiện sinh mặc cảm buồn nôn, luôn dự phòng về thế giới hỗn độn mâu thuẫn để hoai thai những bản mệnh nghệ thuật "im lặng găm như sấm sét". Khúc gị tiếng kêu của kẻ bị dòng đời, chủ thể thực hành một cuộc "hồi quy vĩnh cửu". Đó là thực âm thanh nhiễu loạn vỡ mảnh từ phiên bản của bi kịch tình yêu/ thân phận.

